Sekssproget hund

Weekendavisen 2. december 2005, 2. sektion, Bøger, side 16

Pigen, der ligner et ettal. Genrer, can't live with them, can't live without them – kan i hvert fald ikke med held være ligeglad.

Af LARS BUKDAHL

I en bogkommentar i Ekstra Bladet åler anmelderi-doktor John Chr. Jørgensen undertegnede for at lave følgende ufine manøvre: »Han erklærede, at der kun findes én målestok for litteratur. Han sagde også, at han ikke behøvede at læse Hanne-Vibeke Holsts roman for at dømme den undværlig og dermed dårlig! I modsætning til F.P. Jacs værker, som Bukdahl netop har udgivet en entusiastisk bog om. Sådan kan man gøre det nemt for sig selv som kritiker. Man bortdømmer de 'opreklamerede' bøger, man ikke har læst, samtidig med at man reklamerer uhæmmet for de bøger, man selv har skrevet.«

Jeg synes, det er smukt af John Chr. at mene (at jeg tror), at min bog er konkurrencedygtig med Hanne-Vibekes, og jeg vil straks opfordre Borgen til at sætte 2. oplag på 29.500 eks. i gang, så der kan være bøger nok ude i de sæsonstressede boglader, i år bliver det Jac-jul!
MEN okay da, nu har jeg læst Kongemordet , alle 489 sider, det tog det meste af en søndag, som jeg aldrig får tilbage, og jeg var ikke betydeligt amused. Som det fremgik af de kyste anmeldelser er bogen et sært sammenstød mellem en slet skjult nøgleroman om forrige formandsopgør i Socialdemokratiet og en debatroman om hustruvold. Jeg kan som bekendt godt lide sære sammenstød, men sammenstød skal have overskud, dobbelt overskud, for at interessere og divertere, og her er der tale om dobbelt underskud, ingen hjulkapsler eller løse lemmer flyver gennem luften.

Og én ting er, at Holsts sprog allerhøjst er funktionelt journalistisk (hvilket, kære »kolleger«, ikke er en ros!), noget helt andet er, at hun slet ikke udnytter eller fikserer de genrerum, hun bevæger sig i: værst i nøgleromanen, der er for bleg til at være en satire og for dum til at være en roman om politik (= magtkamp und nichts weiter); en debatroman skal være vild og blodig, jf. i sand evighed Dickens, og skurken, den hustruvoldelige eks-finansminister, er lige ved at blive et ægte monster, men skal også, suk, forstås, med afrikansk barndom etc., og helt 70er-slemt bliver det med det søstersolidariske krisecenter, det er lige før, det slår Ib Michaels Grill, lige før!

Hvor personerne hos Holst bare er klicheer og værst af alt forståede, hvis ikke direkte talerørlagte klicheer (christ, hvor bliver den voldsramte ministerfrue fra Sydhavnen stadig mere uudholdelig karsk!), er personerne i Christian Dorphs og Simon Pasternaks *Om et øjeblik i himlen*, der genrevedkendt er en »kriminalroman«, dejligt vitale karikaturer, som altid skal bevise deres kulørte værd, før de får lov at betyde eller mene noget for alvor. Jf. f.eks. Jaan Farkas (også bare navnet), hypnotisk, tvetydig alternativ teaterleder à la Eugenio Barba og tidligere børneskuespiller (og muligvis børne-kapo) i Auschwitz!

Dorphs & Pasternaks roman er et sammenstød mellem en karnevalistisk sædeskildring af høj og lav, trækkerdrengen i Istedgade og Simon Spies på Hotel Merkur, i 1970ernes DK og en benhård, kriminalteknisk udsplattet og labyrintisk gennemplottet krimi; og det er et sammenstød med mere end dobbelt overskud, hjulkapsler og løse lemmer flyver gennem luften uafbrudt og bogstaveligt talt, fordi forfatterparret ikke bare blinker til genrespillet, men forpulet elsker det.
Og så kan de skrive, funky kunstfærdigt, hvilket gør en forskel, som da sgu burde være sine qua non. Hvor er Dorphs & Pasternaks Afrika-episode dog også federe end Holsts ellers ikke uefne, fordi den er til for sin egen ondt stemningsfulde skyld, før den er til som en forklaring på nogen eller noget som helst.

MAN kan også forsøge at smadre eller – helst med et øje i nakken – vende ryggen til genrerne, som Pablo Henrik Llambías gør i romanen Et ukendt barn, der vælter gennem hyperreflekterede plejehjems-erindringer og pokerfjæsede fagbogs-referater, før den vrangvilligt når frem til en vildt melodramatisk, pseudo-autentisk krigsskildring. Eller man kan som Louis Jensen opfinde sin helt egen genre, den nummererede, lynhurtige firkanthistorie – som nej, måske ikke er for (ALLE!) børn, men hvor er læseren (mig) da ligeglad med det – og glad dyrke den til perfektion igen og igen og igen, i Hundrede meget firkantede historier for eksempel sådan her:

»En fire hundrede og otteogtyvende gang var der en syvstøvlet kat, en sekssproget hund, en femtakket stjerne, en firbenet mus, og selv har jeg tre hår på hovedet, og oppe på loftet sidder en

fornærmet næse med to huller. Hvor er pigen, der ligner et ettal?«

Litteraturen er en sekssproget hund, som evig, altid drømmer om pigen, der ligner et ettal.